

2. Гончаров В.П., Якимчук И.Л., Карпов В.А. Акушерская помощь при опоросах.– М.: Россельхозиздат, 1979.– 63с.
3. Губаревич Я.Г. Ветеринарное акушерство і гінекологія. – К.: Державне видавництво сільськогосподарської літератури, 1951.– 504с.
4. Михайлов Н.Н. Профилактика бесплодия и малоплодия свиней. Изд. 2-е, перераб. и доп. М., «Колос», 1973.– 232с.
5. Крутыпорох Ф.И. Мертворожденность и ранняя гибель поросят у свиноматок украинской степной белой породы / Автореф. на соиск. Учен. степени док. сельскохоз. наук.- К.: 1971.
6. Студенцов А.П., Шипилов В.С., Субботина Л.Г., Преображенский О.Н. Ветеринарное акушерство и гинекология.– М.: Колос, 1980.– 447с.
7. Голубев Г.В., Нетеса А.И. Как повысить продуктивность свиноматок.– М.: Россельхозиздат, 1978.– 183с.
8. Левин К.Л. Физиология и патология воспроизводства свиней. – М.: Росагропромиздат, 1990.– 255с.

ХАРАКТЕРИСТИКА ДЛИТЕЛЬНОСТИ ПОРОСНОСТИ ПРИ ФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ И ПАТОЛОГИЧЕСКИХ РОДАХ

*М.И.Харенко, Ю.В.Мусиенко**

Сумской национальный аграрный университет

В статье наводится сравнительная характеристика длительности беременности свиноматок крупной белой породы в зависимости от порядкового номера опороса и сезона года при физиологических и патологических родах.

THE PREGNANCY SPELL CHARACTERISTIC BY THE PHYSIOLOGICAL AND PATHOLOGICAL DELIVERIES

M.S. Kharenko, U.V. Musienko

Sumy national agrarian university

This article presents the comparative characteristic of the big white sows breed pregnancy span by the physiological and pathological deliveries. The spell depended on the ordinal number of farrowing and the season of the year.

УДК: 636.1.082.451

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЕСТРОФАНУ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ СВИНОМАТОК, ХВОРИХ НА ЕНДОМЕТРИТ

М.І.Харенко, В.П.Пономаренко, І.Б.Вощенко

Сумський національний аграрний університет

Було досліджено порівняльну ефективність застосування аналогу простагландину $F_{2\alpha}$ – естрофану - і окситоцину при лікуванні свиноматок, хворих на ендометрит.

свиноматки, ендометрит, естрофан, аналог простагландину

Найчастішим ускладненням післяродового періоду у свиноматок є запальна патологія, зокрема ендометрит [1].

* Науковий керівник – доктор ветеринарних наук, професор Харенко М.І.

Розвиток ендометриту починається з прояву післяродової субінволюції матки, яка виникає на тлі порушення дозрівання плаценти з патологією ендометрію. При цьому порушується синтез і метаболізм стероїдних гормонів. Знижується продукція естрогенів і збільшується секреція прогестерону. В умовах порушення секреторної активності ендометрію лютеолізину у вигляді простагландину $F_{2\alpha}$ не синтезується і тому жовте тіло вагітності зберігається, підтримуючи гіперпрогестеронемію і знижуючи скоротливу та бар'єрну функцію матки. Естрогени синтезуються у менших кількостях і не забезпечують достатню підготовку нервово-м'язового апарату матки до родів [2].

Позитивним є досвід застосування для фармакопрофілактики ендометриту та ММА у свиноматок синтетичних аналогів простагландину $F_{2\alpha}$ (естуфалану, клатропростину, естрофану) [3, 4].

Враховуючи це, метою наших досліджень було проведення апробації застосування естрофану при лікуванні післяродового ендометриту, порівнюючи його ефективність з ефективністю використання окситоцину.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводились в приватному підприємстві «Була» Лебединського району Сумської області на ремонтних свиноматках великої білої породи естонської селекції восени 2004 року і взимку 2005. З тварин, хворих на післяродовий гнійно-катаральний ендометрит, за принципом аналогів було сформовано дві дослідні групи, по 15 тварин в кожній. В обох групах у якості антимікробної терапії застосовували антибіотик фторхінолонового ряду широкого спектру дії «Енрофлокс» в 10%-ній концентрації, у дозі 5 мл внутрішньом'язово, 1 раз на добу. Для посилення скоротувальної діяльності матки і евакуації ексудату з її порожнини застосовували:

- у першій групі - одноразове внутрішньом'язове введення синтетичного аналогу простагландину $F_{2\alpha}$ - препарату «Естрофану» у дозі 1 мл;
- у другій групі - традиційний утеротонік – окситоцин у дозі 20 ОД, внутрішньом'язово, двічі на день, протягом 3-х діб.

Протягом дослідів встановлювали терапевтичну ефективність препаратів, показники відтворної здатності свиноматок, живу масу і збереженість їх поросят. Враховуючи різницю збережених поросят в групах, визначали економічний ефект від застосування естрофану при лікуванні післяродового ендометриту порівняно з використанням окситоцину.

Результати досліджень. Після проведеного курсу лікування гнійно-катарального ендометриту в обох групах відмічали стовідсоткове одужання тварин (таб.1).

Тривалість перебігу хвороби була достовірно меншою в першій групі з використанням естрофану на 0,9 доби ($P < 0,05$) порівняно з показником другої групи.

Після відлучення поросят усі свиноматки в обох групах проявили статевий цикл. Проте, в першій групі, час приходу в охоту свиноматок був

помітно – на 1,8 доби – коротший, ніж в групі, де при лікуванні вводили для посилення скорочень матки окситоцин ($P < 0,01$).

Вищим був у першій групі і відсоток запліднених свиноматок – 86,7%; лише 2 тварини, з числа спарованих, повторно прийшли в охоту на 20-21-у добу після осіменіння. Тоді як в другій групі кількість перегулів становила 3 випадки і відповідно заплідненість тварин була на рівні 80,0%.

1.Ефективність схем лікування та його вплив на відтворну функцію свиноматок

Групи	Застосовані препарати	Кількість свиноматок, гол	Одужало, гол./%	Середній строк одужання, діб	Проявило статевий цикл, гол./%	Строк прояву статевого циклу, діб	Запліднилося, гол./%	Перегул, гол./%
I	Енрофлос + естрофан	15	$\frac{15}{100,0}$	$4,2 \pm 0,27$ *	100,0	$7,4 \pm 0,26$ **	$\frac{13}{86,7}$	$\frac{2}{13,3}$
II	Енрофлос + окситоцин	15	$\frac{15}{100,0}$	$5,1 \pm 0,32$	100,0	$9,2 \pm 0,18$	$\frac{12}{80,0}$	$\frac{3}{20,0}$

Примітка: * - $P < 0,05$; ** - $P < 0,01$.

Отриманні дані свідчать про більш інтенсивний перебіг відновних процесів у статевій сфері свиноматок після застосування їм у комплексі лікувальних заходів аналогу простагландину $F_{2\alpha}$, що зумовлювало одужання тварин і подальше відновлення статевої циклічності у більш стислі терміни, та, можливо, сприяло підвищенню запліднюваності.

Захворювання післяродовим ендометритом звичайно позначається на молочності лактуючих свиноматок і призводить до гіпо- та агалактії, а також може викликати синдром метрит-мастит-агалактія. Поросята внаслідок цього втрачають прирости, худнуть; знижуються захисні можливості їх організму, що призводить до загибелі молодняку.

В наших дослідах при відлученні поросят у 45 діб відсоток їх збереженості був вищим на 8,1% в першій групі, в якій свиноматок лікували з використанням естрофану (таб. 2).

Це пояснюється кращою молочністю свиноматок першої групи, про що свідчить жива маса їх поросят на 21-у добу від народження – час, протягом якого вони годуються практично лише материнським молоком. Поросята в першій дослідній групі важили у середньому на 400 г більше ($P < 0,05$), ніж молодняк в другій групі.

Отримані темпи росту поросят зберігались і після закінчення підсисного періоду.

2.Збереженість і жива маса поросят дослідних свиноматок

Групи	Застосовані препарати	Кількість свиноматок, гол.	Багатоплідність, гол.	Кількість живих новонароджених поросят, гол.	Кількість поросят при відлученні, гол.	Збереженість поросят, %	Жива маса поросят на 21 добу, кг	Жива маса поросят у двомісячному віці, кг	Загибель поросят після відлучення, гол.	Відсоток загиблх після відлучення, %
I	Енрофлкс + естрофан	15	10,2 ±0,23	153	136	88,9	5,0 ±0,03 *	18,1 ±0,15 *	2	1,5
II	Енрофлкс + окситоцин	15	10,07 ±0,34	151	122	80,8	4,6 ±0,02	17,2 ±0,07	3	2,5

Примітка: * - $P < 0,05$.

Так, у першій групі вони важили в двомісячному віці на 0,9 кг більше ($P < 0,05$), ніж у другій групі. На 1,0% була меншою і загибель тварин першої групи після відлучення і переведу в групу дорощування.

Переваги застосування естрофану з лікувальною метою при післяродовому ендометриті у свиноматок підтверджувалися і економічними розрахунками: економічний ефект при використанні естрофану становив 1244,5 грн., а економічна ефективність на 1 грн. витрат склала 16,6 грн.

Висновок. Отриманні дані свідчать про зникнення прогестеронового блоку у свиноматок, хворих на ендометрит, під впливом застосування аналогу простагландину $F_{2\alpha}$, покращання евакуаційної функції матки і відповідно естрогенсинтезуючої ролі яєчників, що в кінцевому рахунку позначалося на більш інтенсивному перебігу процесів в статевих органах і молочній залозі тварин та сприяло підвищенню збереженості поросят.

Бібліографічний список

1. Царенко О.М., Харенко М.І., Хомин С.П., Пономаренко В.П., Харенко А.М. Фізіологія і патологія розмноження свиней / Навчальний посібник. - Суми: Козацький вал, 2004. - 432 с.
2. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства: Навчальний посібник. - Х.: Прапор, 2003. - 400 с.
3. Коцарев В.Н. Фармакопрофилактика эндометрита и ММА у свиноматок с первичной слабостью // Актуальные проблемы болезней молодняка в современных условиях. - Воронеж, 2002. - С. 333-335.
4. Харенко Н.И., Пономаренко В.П., Вощенко И.Б., Чекан А.Н. Профилактика послеродовой патологии свиноматок с использованием биологически активных препаратов // Повышение конкурентоспособности животноводства и задачи

кадрового забезпечення. - Быково, РАМЖ. – 2003. - Выпуск 9. - С. 106-109.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ ЭСТРОФАНА ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ СВИНОМАТОК БОЛЬНЫХ ЭНДОМЕТРИТОМ

*М.И.Харенко, В.П.Пономаренко, И.Б.Вощенко
Сумской национальный аграрный университет*

Была исследована сравнительная эффективность применения аналога простагландина $F_{2\alpha}$ – эстрофана - и окситоцина при лечении свиноматок с эндометритом.

ESTROPHANUM APPLICATION EFFICIENCY FOR THE ENDOMETRITIS-DAMAGED SOWS TREATMENT

*N.I. Kharenko, V.P. Ponomarenko, I.V. Voshchenko
Sumy national agrarian university*

This article highlights estrophanum and oxitocinum application efficiency by endometritis-damaged sows treatment. Estophanum is the substitute of prostaglandin F_{2a} and the comparative tables present the treatment results.

УДК:619:591.111.1

БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ СВИНОМАТОК ПРИ ТКАНИННО-ГОРМОНАЛЬНІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ ПІСЛЯРОДОВИХ ЗАПАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ

М.І. Харенко, О.М. Чекан
Сумський національний аграрний університет

У статті описані зміни біохімічних показників плазми крові при застосуванні тканинного препарату ПДЕ при післяродовій патології у свиноматок.

тканинний препарат, свиноматки, патологія післяродового періоду, ендометрит

Враховуючи ситуацію, що склалася в аграрному секторі України слід зазначити, що відновлення поголів'я свиней у спецгоспах та інших господарствах з виробництва свинини, незалежно від форм власності є надзвичайно важливим завданням.

Для вирішення цієї проблеми насамперед потрібно розв'язати питання, пов'язані з відтворенням свиней. Особливу увагу, на наш погляд, потрібно приділити патології післяродового періоду. Цей період є найбільш напруженим для організму свиноматок, оскільки в цей час фізіологічні процеси в організмі спрямовані як на продукцію молозива, що містить значну кількість білків, жирів, вуглеводів, вітамінів, мікро- та макроелементів, так і на інволюцію статевих органів [1]. Ці процеси є надзвичайно складними. Виникнення патології молочної залози призводить до загибелі молодняку [6] та сповільненого його розвитку, що значно знижує природну опірність організму [3]. Запальні ж реакції в статевих органах зумовлюють перегули, безрезультатні осіменіння та